

5 steg till egna bin

Här är hobbyodlaren Joachim Pettersons kloka råd till dig som vill satsa på bikupor i trädgården och få alldeles egen honung.

- 1. Skaffa kunskap.** Att ha bin är en rolig hobby men eftersom det handlar om djurhållning är det också ett ansvar. Så innan du börjar, läs in dig. Joachim Pettersons egen prisbelönta bok *Bisysla* är en bra grund. En annan är *Handbok i naturlig biodling* av Anette Dieng och Peter Schneider Vingsköld. Och missa inte romanen *Binas historia* av Maja Lunde. Gå gärna en intensivkurs i biodling, till exempel på Studieförbundet vuxenskolan. Ta också kontakt med någon lokal biodlare och fråga ut hen ordentligt.
- 2. Gå med i Sveriges biodlares riksförbund (SBR).** I din lokala avdelning finns massor av kunskap att utbyta och kontakter att knyta. Det kan även finnas rabatter på utrustning att ta del av. Läs på www.biodlarna.se.
- 3. Välj bin och kupplats.** Det är viktigt att välja bin av samma ras som andra odlare i samma område. Detta främst för att stärka samhällena och hålla stånd mot bisjukdomar. I andra hand även för att bin av olika arter kan konkurrera med varandra. I Sverige förekommer i princip fyra sorters tama honungsbin, buckfastbin, gula italienska, mörka nordiska och carnica, även kallade krainer. Kupor bör placeras soligt men med lite skugga, vindskyddat, inte i en dalsänka och helst skyddat från nedfallande grenar, kottar och annat. Bina bör ha fri in- och utflygning cirka fem meter framför flustret

(ingången) som kan vara vänt mot alla väderstreck utom norr.

- 4. Köpa bin.** Att hitta bin är inte alltid det enklaste eftersom de inte säljs i butik. Du köper bina från en annan biodlare, vanligen en yrkesodlare, som du lättast hittar via Biodlarföreningen. Samhället ska vara besiktigt av en bitillsynsman, en funktion som ligger under länsstyrelserna. Priset brukar ligga på 1 000–2 000 kr för ett samhälle med cirka 10 000 bin. Leveransen sker oftast runt midsommar och då ska allt vara förberett för binas ankomst. Ett tips är att börja med två samhällen i stället för ett, det blir mindre sårbart på många sätt. Skulle till exempel ett inte klara sig har du ett som du kan dela upp. Tänk också på att köpa bin från en odling som ligger minst fem kilometer bort, annars kommer bina att försöka flyga tillbaka "hem".

- 5. Basutrustning.** Vänta med att köpa utrustning tills du har fått klartecken för biköpet. Välj helst samma rammått som den du ska köpa bina av, det underlättar överflyttningen. Den vanligaste storleken inom hobbyodling kallas lågnormal. När man är nybörjare är det säkrast att inte köpa begagnad utrustning eftersom det inte går att veta säkert om det finns smittsporer i den. Räkna med att ett startpaket med en kupa, vaxkakor med mera kostar från 3 000 kr. För skyddsutrustning får du lägga till ungefär 1 000 kr.

Man ska ha som grundprincip att störa bina så lite som möjligt, råder Joachim Petterson, som har sex kupor och säljer sin egen honung. "Under stora delar av året räcker det att titta till dem varannan vecka."

Ungefär tio timmar per år och kupa behöver man lägga ner på sin biodling. Mest intensivt är det under sommarens skördeperiod.

Bli en bivän!

Över hela världen är vi människor beroende av binas pollinering för våra skördar. Under senare år har både tama och vilda bin hotats svårt av bidöden, på grund av bekämpningsmedel och det så kallade varroakvalstret.

Så har du en trädgård, dra gärna ditt strå till stacken för de viktiga bina:

Bina behöver tillgång till blommande växter hela säsongen. Särskilt i början och slutet, när få vilda arter blommar, kan det behövas lite extra hjälp. Förstärkningsväxter på försäsongen: sälg och alla tidiga lökväxter. Förstärkningsväxter på eftersäsongen: kärleksört, solros, rudbeckia, praktspirea och syrenhortensia.

Välj växter med mycket nektar och pollen: alla typer av klöver, fruktträd och bärbuskar, kryddväxter, kantnepeta och den närbesläktade kattmyntan, prästkrage, blåklint, lavendel...

Låt maskrosorna blomma! Eller ännu hellre, låt alla blommor i gräsmattan blomma. Bina mår bättre ju större variation det är i växtligheten. Detta är särskilt viktigt eftersom vårt moderna sätt att odla och leva i stället skapar monokulturer.

Sätt ut ett fågelbad. Bin behöver mycket vatten, dels till ynglen, dels till att sköta om kupan.

Skapa bihotell. De vilda solitärbin söker efter små håligheter, enummare kan man säga, att slå sig ner i. Hjälプ dem genom att till exempel borra en massa hål i ett trästycke. Bihotell finns även att köpa.